

Strategia rozwoju
Biblioteki Publicznej
Miasta i Gminy Jarocin
na lata 2018 - 2022

Spis treści

I	Wizytówka Jarocina z perspektywy biblioteki	3
II	Wizytówka biblioteki	4
III	Misja.....	5
IV	Jak powstawała strategia	6
V	Wnioski z diagnozy	6
VI	Obszary rozwoju i cele strategiczne Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Jarocin	10
VII	Cele operacyjne i wskaźniki.....	12
VIII	Zarządzanie strategią.....	14

I. Wizytówka Jarocina z perspektywy biblioteki

Jarocin to miasto dwóch buntów – pierwszy związany jest z przejściem koszar wojskowych przez Polaków w nocy z 8 na 9 listopada 1918 roku i zaangażowaniem w walki podczas Powstania Wielkopolskiego, drugi związany jest z muzycznym buntem młodzieży lat osiemdziesiątych XX w. podczas rockowych festiwali w Jarocinie. Te dwa wydarzenia do dziś są mocno zakorzenione w tradycji i kulturze Jarocina i to one nadają kulturalny rytm miastu.

Wydarzeniem roku w mieście jest **Jarocin Festiwal**, który od kilku lat, w nieco zmienionej formule, przyciąga fanów muzyki z całej Polski do dawnej stolicy rocka niecodzienną ofertą wydarzeń muzycznych połączonych ze spotkaniami, warsztatami i happeningami. Jarocin Festiwal łączy wszystkie instytucje kultury oraz wiele organizacji pozarządowych działających na terenie Ziemi Jarocińskiej (a jest ich ponad 300). Biblioteka współtworzy program imprez towarzyszących festiwalowi organizując takie wydarzenia jak: czytelnia festiwalowa, specjalny program dla dzieci czy Żywa Biblioteka.

Drugim ważnym tematem, wokół którego budowane są wydarzenia kulturalne w mieście jest **Powstanie Wielkopolskie**. Przy promocji tych wydarzeń naturalnym partnerem biblioteki jest Muzeum Regionalne w Jarocinie, które wspiera bibliotekę w inicjatywach związanych z historią i tradycją oraz uzupełnia tę część bibliotecznego działania, która jest związana z zachowaniem dziedzictwa regionalnego.

Jarocin jest miastem współpracujących ze sobą instytucji, organizacji, grup nieformalnych i lokalnych liderów. Ta współpraca to realne korzyści dla wszystkich stron oraz mieszkańców, którzy mogą korzystać z szerokiej oferty kulturalnej (np. tworzony jest wspólny kalendarz wydarzeń).

Wizytówka biblioteki

Biblioteka w Jarocinie powstała 15 października 1945 roku, jako jedna z pierwszych instytucji w mieście po odzyskaniu niepodległości. Jej pierwszym i najważniejszym zadaniem była wówczas walka z analfabetyzmem. Biblioteka zajmowała wtedy dwa pomieszczenia na piętrze w Pałacu Radolińskich. Z czasem udało się stworzyć dobrą sieć biblioteczną na terenie gminy. Dzisiaj składa się na nią: **Biblioteka Główna z Oddziałem dla Dzieci i 10 filii bibliotecznymi: 5 w mieście i 5 na wsiach**. Od 1999 roku biblioteka wypełnia zadania biblioteki powiatowej dla powiatu jarocińskiego, a od 2009 roku filie biblioteczne prowadzą obsługę czytelnictwa uczniów w sześciu szkołach: Szkole Podstawowej nr 3 i Zespole Szkół nr 4 w Jarocinie oraz w Cielczy, Golinie, Mieszkowie i Wilkowyi.

Siłą jarocińskiej placówki jest współpraca z lokalnym środowiskiem, czego przykładem są kluby (nie tylko czytelnicze) działające przy filiach bibliotecznymi z najstarszym, bo działającym nieprzerwanie od 1998 roku, Klubie Dyskusyjnym w bibliotece w Witaszyczach.

Podstawową **działalnością statutową jest promocja czytelnictwa**, którą realizujemy przez małe i duże wydarzenia czytelniczo-literackie adresowane dla dzieci i młodzieży (od głośnych czytań, poprzez spotkania z cenionymi i czołowymi twórcami literatury polskiej dla dzieci i młodzieży, po nocne w bibliotece i rajdy rowerowe inspirowane literaturą) oraz dorosłych (spotkania z pisarzami i artystami, warsztaty, koncerty, happeningi, akcje i projekty). To w bibliotece seniorzy uczą się obsługiwać komputery, tablety i smartfony oraz stawiają pierwsze kroki w Internecie, to tutaj młodzież może korzystać z tabletów i dyktafonów, tworząc prezentacje czy filmy, to w bibliotece dzieci współtworzyły aplikację mobilną wykorzystującą motyw lokalnych legend, to tutaj maluchy wraz z rodzicami przychodzą na zajęcia grupy zabawowej i wreszcie, to w bibliotece od dwóch lat z powodzeniem odbywa się podczas festiwalu Żywa Biblioteka, która pomaga zerwać ze stereotypami myślowymi związanymi z osobami, które często podlegają wykluczeniu społecznemu ze względu na swoje przekonania, orientację seksualną czy chorobę.

Rok 2015 przyniósł dużą zmianę organizacyjną: **biblioteka przejęła działalność oraz częściowo zespół i budynek po zlikwidowanym Jarocińskim Ośrodku Kultury (JOK)**. Zamysłem organizatora i samej biblioteki budynek JOKu miał stanowić bazę dla organizacji pozarządowych i lokalnych animatorów. Szybko okazało się, że poza tą rolą biblioteka przejęła działalność właściwą dla domu kultury. W JOKu ponownie zaczęły odbywać się koncerty, spektakle, zajęcia warsztatowe dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych. W 2015 roku w budynku swoje miejsce znalazł też Dzienny Dom „Senior-WIGOR” (obecnie „Senior +”), a wraz z nim udało się zaproponować bogatą ofertę skierowaną do seniorów. Biblioteka jest odpowiedzialna za organizację takich imprez jak Majówka, Dzień Dziecka, Dni Patrona Miasta czy Sylwester.

Ta poszerzona oferta uatrakcyjniła wizerunek biblioteki, umocniła jej pozycję w lokalnym środowisku i jednocześnie stała się podstawą do zmiany organizacji instytucji. Stało się to podczas rocznego programu szkoleń i spotkań, podczas których opracowano także główne obszary strategii na lata 2018-2022. Uznano, że **obecnie biblioteka opiera się na dwóch równorzędnych filarach: bibliotecznym i animacyjnym** i na tym przekonaniu zbudowano nową strukturę organizacyjną biblioteki składającą się z dwóch działów: biblioteki i JOKu. Przy okazji zaproponowano **nową nazwę instytucji: Biblioteka Jarocin**, którą planuje się wprowadzić w 2019 roku.

Misja biblioteki

Misją Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Jarocin jest kreowanie działań na rzecz rozwoju kulturalnego mieszkańców w sposób nowoczesny i innowacyjny, zapewniając szeroki dostęp do kultury oraz najwyższą jakość obsługi i usług.

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Jarocin to:

- miejsce na różne aktywności,
- podążanie za zmieniającym się światem,
- miejsce zaufania społecznego,
- miejsce budowania i rozwijania pasji,
- miejsce, do którego ludzie chcą przychodzić.

III. Jak powstawała strategia

„Strategia rozwoju Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Jarocin na lata 2018-2022” powstała metodą partycypacyjną, dzięki zaangażowaniu dyrekcji, pracowników, współpracowników i przedstawicieli społeczności lokalnej. Prace nad strategią trwały od marca do grudnia 2017 roku. Rozpoczęły się spotkaniem z partnerami i przyjaciółmi, które poświęcone było stworzeniu wspólnego portretu biblioteki dziś oraz zaprojektowaniu jej roli w przyszłości. W spotkaniu wzięli udział: samorządowcy, liderzy lokalni, pracownicy i dyrektorzy instytucji publicznych z gminy Jarocin, przedstawiciele różnych środowisk i grup (łącznie ok. 30 osób).

Drugim etapem były spotkania samych pracowników, którzy pracowali nad strategią podczas 4 spotkań warsztatowych. Pierwsze spotkanie odbyło się pod roboczym hasłem „Ja w instytucji” i poświęcone było autodiagnozie. Podczas drugiego i trzeciego omówiono słabe i mocne strony instytucji, wstępnie wyznaczono obszary rozwoju i cele strategiczne. Ostatnie spotkanie dotyczyło standardów pracy i współpracy. Wszystkie sesje moderowali Anna Miodyńska i Sebastian Wacięga z Małopolskiego Instytutu Kultury w Krakowie.

Prace nad przygotowaniem strategii trwały przez listopad i grudzień 2017 roku. Wszystkie wnioski zebrał zespół w składzie: Agnieszka Borkiewicz – dyrektor, Justyna Daniel-Korzyniewska – wicedyrektor, Iwona Antczak – instruktor, Katarzyna Krawczyk – kierownik JOK Jarocin, Ewa Misiak – kierownik filii nr 1 „Pod Ratuszem” oraz Anna Żebrowska – kierownik działu udostępniania w Bibliotece Głównej. Tekst zredagowała Ewelina Kubasik z czytelni Biblioteki Głównej.

IV. Wnioski z diagnozy

A. Dokumenty - wnioski z analizy dokumentów zastanych

Na początku pracy nad strategią przeanalizowano następujące dokumenty, które, obok analizy SWOT, spotkań zespołu i *przyjaciół biblioteki*, miały znaczenie przy wyznaczaniu obszarów i celów strategicznych:

- „Strategia rozwoju Gminy Jarocin na lata 2011-2025”.
- „Polityka kulturalna dla społeczności lokalnych powiatu jarocińskiego”, red. M. Poprawski, P. Firych, 2014.
- „Sprawozdanie z diagnozy w Jarocinie” - Towarzystwo Inicjatyw Twórczych „ę”, 2016.
- Raport „Po co Polakom biblioteki” - Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, 2012.

Główne wnioski wynikające z analizy dokumentów to: potrzeba uporządkowania oferty kulturalnej, zwłaszcza ilości nakładających się na siebie imprez, a z drugiej strony sprofilowania ich do potrzeb konkretnych użytkowników. Mocno wybrzmiała też potrzeba istnienia koordynatora działań wszystkich organizacji, wsparcia dla mniejszych instytucji, a co za tym idzie potrzeba wypracowania zasad współpracy. Silnie zaznaczony też został brak oferty kulturalnej dla młodzieży, brak miejsca spotkań albo niewiedza o miejscach, w których można się spotykać. Wiele miejsca poświęcono także oddolnym inicjatywom mieszkańców.

B. Zespół – wnioski z autodiagnozy zespołu

Analizy SWOT dokonali pracownicy biblioteki podczas warsztatów, które nie były poświęcone planowaniu.

Poniżej trzy najważniejsze, zdaniem zespołu, mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • LOKALIZACJA, INFRASTRUKTURA Dobra sieć bibliotek w gminie; lokalizacja filii odpowiadająca potrzebom lokalnym; atrakcyjna lokalizacja Biblioteki Głównej (Pałac Radolińskich, park); filie jako jedyne miejsca w okolicy wyposażone w ksero i drukarkę; biblioteka posiada nowoczesne urządzenia np. czytaki • KOMPETENCJE PRACOWNIKÓW Pracownicy dobrze znają środowiska, w których pracują; mają dobre relacje zarówno z odbiorcami indywidualnymi, jak i z NGO; współpracują ze środowiskiem lokalnym; często są członkami organizacji pozarządowych; posiadają kompetencje cyfrowe, językowe, manualne; doskonali się zawodowo • DZIAŁANIA NA RZECZ MIESZKAŃCÓW Organizacja imprez integrujących mieszkańców małych miejscowości; imprezy skierowane do konkretnych grup odbiorców; użyczanie przestrzeni i infrastruktury NGO; pomoc indywidualnym odbiorcom w dziedzinie korzystania z nowych technologii; działania z zakresu edukacji regionalnej 	<ul style="list-style-type: none"> • LOKALIZACJA, INFRASTRUKTURA Brak miejsc parkingowych przy wielu filiach; bariery architektoniczne dla niepełnosprawnych; brak spójnej identyfikacji wizualnej filii; nieprzyjemna, niebezpieczna lokalizacja Biblioteki Głównej w okresie jesienno-zimowym; niedostateczne wyposażenie filii • KOMPETENCJE PRACOWNIKÓW Proponowane szkolenia są niedostosowane do potrzeb pracowników, brak wiedzy o ofercie szkoleniowej; brak regionalisty w zespole, brak akceptacji części pracowników dla zmieniającej się roli biblioteki i jej nowych zadań • WSPÓŁPRACA LOKALNA Brak standardów współpracy lokalnej; instrumentalne traktowanie biblioteki przez władze i NGO; nieumiejętność lub brak możliwości odmowy współpracy przy niektórych działaniach lokalnych; słaba promocja działań lokalnych
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • INFRASTRUKTURA Własny budynek na rynku: zakup kamienicy na potrzeby filii nr 1 „Pod Ratuszem” (Rynek-Ratusz) szansą na uatrakcyjnienie oferty biblioteki; pozyskane środki zewnętrzne na stworzenie przyjaznego miejsca • WSPÓŁPRACA LOKALNA Duża liczba i różnorodność NGO w Jarocinie: możliwość współpracy z różnymi podmiotami; dzięki współpracy różnorodność pomysłów, pracownicy zyskują nowe kompetencje, istnieje możliwość pozyskania większych funduszy na działalność, pozycja biblioteki jako lidera współpracy lokalnej szansą na wzrost jej znaczenia • DZIENNY DOM „SENIOR +” Projekt „Senior +” - trend (moda) na aktywność wśród seniorów daje bibliotece silną i dużą grupę odbiorców 	<ul style="list-style-type: none"> • INFRASTRUKTURA Przeniesienie filii nr 1 do nowej siedziby (lęk o miejsca pracy); kolejny duży budynek do utrzymania • WSPÓŁPRACA LOKALNA Brak wsparcia (ze strony organizatora) dla biblioteki w roli lidera partnerstwa; brak jasnej polityki kulturalnej; za dużo imprez kulturalnych zaplanowanych w tym samym czasie; niezadowolenie organizacji, które chcą mieć przestrzeń (infrastrukturę) na wyłączność; niszczenie sprzętu pożyczanemu partnerom; wchodzenie w cudze kompetencje w zespołach partnerskich; antagonizmy / zła komunikacja między partnerami • DZIENNY DOM „SENIOR +” Zakończenie projektu „Senior +”; brak środków na działania na rzecz seniorów; możliwość przekazania zadania do realizacji innemu podmiotowi; postrzeganie biblioteki jako instytucji z działaniami skierowanymi wyłącznie dla seniorów (przede wszystkim w JOKu)

Zarówno wśród mocnych jak i słabych stron zespół wskazywał na lokalizację bibliotek i jej infrastrukturę. Niewątpliwym atutem jest sieć biblioteczna na terenie gminy: 6 bibliotek w mieście (Biblioteka Główna w Pałacu Radolińskich, filia nr 1 na rynku, filia nr 5 w JOKu, filie nr 2 i 3 znajdujące się w szkołach oraz filia nr 4 w Szpitalu Powiatowym) i 5 na wsiach (filie w: Cielczy, Golinie, Mieszkowie, Wilkowycy i Witaszycach). We wszystkich bibliotekach można skorzystać ze sprzętu komputerowego z dostępem do Internetu, drukarek oraz ksero. Niestety, nie wszystkie biblioteki są dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych (bariery architektoniczne). Najlepiej pod tym względem wypadają Biblioteka Główna w Pałacu Radolińskich, filia nr 1 „Pod Ratuszem” i filia w Golinie. W Bibliotece Główniej osoby niedowidzące mogą skorzystać z czytników oraz wypożyczyć książki w formie audiobooków. Książki w wersji audio są także dostępne w filii nr 5 w JOKu. Przy bibliotekach brakuje parkingów, dostęp do Biblioteki Główniej utrudniło także zamknięcie bramy wjazdowej do parku.

Mocną stroną biblioteki są na pewno kompetencje pracowników. Pracownicy znają swoich odbiorców i potrafią reagować na ich potrzeby. Przy bibliotekach często powstają kluby, niekoniecznie wyłącznie czytelnicze. Jednocześnie słabą stroną zespołu jest to, że pracownicy bazują na własnych kompetencjach, nie znają oferty szkoleniowej (zarówno tej zewnętrznej, jak i wewnętrznej) do nich skierowanej lub jest ona nieadekwatna do ich zapotrzebowań. Często ich własne zainteresowania przekładają się na działania skierowane dla użytkowników, co jest zarówno mocną jak i słabą stroną zespołu. Także nie wszyscy pracownicy godzą się z nową rolą biblioteki jako instytucji o szerokim spektrum działania.

Biblioteki, zwłaszcza na wsiach, są małymi centrami kultury, pracujących tam bibliotekarzy postrzega się jako liderów w środowiskach lokalnych. Potrafią integrować mieszkańców, często są inicjatorami i organizatorami imprez w środowisku („Babskie Cumpry”). Biblioteki nierzadko służą wsparciem merytorycznym i infrastrukturalnym działań organizowanych przez stowarzyszenia, organizacje pozarządowe czy indywidualnych działaczy. Jednocześnie, zarówno bibliotekarze jak i pracownicy JOKu, wskazywali na brak standardów współpracy z innymi instytucjami, organizacjami, które przekładają się na to, że pracownicy nierzadko czują się wykorzystywani i niedoceniani przez partnerów.

Zakup, rozbudowa i remont kamienicy na rynku na potrzeby biblioteki został uznany za najważniejszą szansę dla rozwoju biblioteki. Dzięki nowej lokalizacji biblioteka „Pod Ratuszem” zyska całkiem nową przestrzeń do działania. Jej powierzchnia zwiększy się ponad trzykrotnie. W nowej lokalizacji zostanie zaprojektowana specjalna przestrzeń przeznaczona dla młodzieży, zwłaszcza że do tej pory w żadnej z bibliotek takiego miejsca nie było. Pozwoli to pozyskać nowych użytkowników (młodzież) i wyjść z nową ofertą do wszystkich mieszkańców. Fakt, że kamienica jest położona na obszarze zdegradowanym, wpisanym do Gminnego Programu Rewitalizacji pozwoli bibliotece poprzez działania kulturalne włączyć się w procesy rewitalizacji społecznej, co wzmocni jej pozycję w środowisku lokalnym. Z drugiej strony nowa lokalizacja może być zagrożeniem dla rozwoju biblioteki. Pojawia się w zespole lęk o miejsca pracy i o charakter działalności instytucji (czy to jeszcze biblioteka?).

W dużej liczbie i różnorodności organizacji pozarządowych na terenie Gminy Jarocin pracownicy biblioteki widzą szansę na rozwój instytucji. Biblioteka często jest przez partnerów postrzegana jako lider współpracy lokalnej na płaszczyźnie kulturalnej, co powoduje wzmocnienie jej pozycji w środowisku. Współpraca z organizacjami pozarządowymi przekłada się także na uatrakcyjnienie oferty kulturalnej dla mieszkańców, łączenie sił pozwala zorganizować ciekawsze wydarzenia, a także na dzielenie się kosztami ich realizacji: finansowymi i osobowymi. Jednak wielość podmiotów w sferze kultury to także ryzyko nakładania się terminów imprez, co może prowadzić do

niepotrzebnych konfliktów i „odbierania” sobie odbiorców organizowanych wydarzeń. *Przyjaciele biblioteki* chcą ją widzieć jako lidera partnerstwa lokalnego, oczekują od niej współorganizacji i koordynacji działań kulturalnych. Jest to na pewno szansa dla biblioteki pod warunkiem, że partnerzy zgodzą się z jej wiodącą rolą, i co z tym wiąże - możliwością dyktowania warunków przez bibliotekę (np. sugestia rezygnacji z jednej imprezy na rzecz innej).

Dużą szansą dla biblioteki jest prowadzenie Dziennego Domu „Senior +”. Pozyskane na ten projekt środki pozwalają uatrakcyjnić ofertę dla starszych mieszkańców nieaktywnych zawodowo, co przekłada się na pozyskanie dużej grupy odbiorców jaką są seniorzy. Zbudowanie atrakcyjnej oferty dla osób starszych jest ważne, ponieważ z roku na rok ta grupa odbiorców działań biblioteki jest coraz większa. Z drugiej strony istnieje obawa, że biblioteka może być postrzegana jako instytucja działająca tylko na rzecz seniorów. Zagrożeniem w tym aspekcie może być także zakończenie finansowania projektu przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, co może się przełożyć na brak środków na działania, a także przekazanie przez organizatora realizacji programu innemu podmiotowi.

Podsumowując: zespół widzi zarówno silne, jak i słabe strony instytucji, realnie patrzy na szanse i zagrożenia w rozwoju biblioteki.

C. Środowisko społeczne – wnioski ze spotkania konsultacyjnego

Spotkanie *przyjaciół biblioteki* 20 marca 2017 roku poświęcone było stworzeniu współczesnego portretu biblioteki dziś oraz zaprojektowaniu jej roli w przyszłości. W spotkaniu wzięli udział: samorządowcy, liderzy lokalni, pracownicy i dyrektorzy instytucji publicznych z gminy Jarocin, przedstawiciele różnych środowisk i grup.

Biblioteka jest postrzegana przez nich już tylko częściowo jako instytucja kultury, a coraz bardziej jako instytucja społeczna oraz informacyjno-wspierająca o unikalnych kompetencjach. *Przyjaciele biblioteki* oczekiwali od niej, żeby wypełniała różne, często sprzeczne ze sobą, role, nierzadko zastępując urzędy lub inne instytucje. Te rosnące lub zmieniające się oczekiwania otoczenia wobec instytucji są trudne do pogodzenia oraz wiążą się z pytaniem o granice jej „rozrostu” (kadrowe, kompetencyjne, infrastrukturalne, tożsamościowe). Rolą zespołu i dyrekcji jest dostosowanie oferty do oczekiwań, ale także ich urealnienie. *Przyjaciele* sformułowali rolę biblioteki jako lidera i koordynatora partnerstwa lokalnego na rzecz kultury, ale też jako idealnego, bo darmowego usługodawcę. Zespół godzi się z rolą koordynatora działań kulturalnych, ale równocześnie widzi potrzebę uporządkowania zasad tej współpracy.

V. Obszary rozwoju i cele strategiczne Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Jarocin

Na podstawie wniosków ze spotkania z *przyjaciółmi biblioteki*, spotkań warsztatowych zespołu oraz analizy dokumentów zastanych, wypracowano trzy obszary rozwoju ważne dla biblioteki.

OBSZAR 1: Ogólnie (szeroko) dostępna oferta kulturalna

Przejęcie przez bibliotekę w 2015 roku budynku i działalności po zlikwidowanym ośrodku kultury oraz perspektywa przenosin filii nr 1 „Pod Ratuszem” do Kamienicy wymaga wykreowania spójnej i różnorodnej oferty kulturalnej. Biblioteka Główna w Pałacu Radolińskich, JOK Jarocin i Kamienica są trzema ważnymi punktami na mapie kulturalnej miasta. Zarówno zespół, jak i *przyjaciele biblioteki* zauważyli mnogość imprez kulturalnych organizowanych w mieście i potrzebę ich uporządkowania. Konieczność uporządkowania oferty wynika także z analizy raportu „Polityka kulturalna dla społeczności lokalnych powiatu jarocińskiego”: „Każde wydarzenie powinno być świętem, w którym się chce uczestniczyć”. Poza tym zespół widzi potrzebę wyspecjalizowania działalności zarówno poszczególnych filii bibliotecznych (lepszego dostosowania ofert do potrzeb swojego otoczenia), jak i wspomnianych trzech konkretnych miejsc (Biblioteka Główna, Kamienica, JOK Jarocin).

Biblioteka z jej poszerzoną działalnością jest jedyną instytucją kultury w gminie o tak dużym potencjale, zróżnicowanych kompetencjach pracowników i infrastrukturze. *Przyjaciele biblioteki* widzą ją jako „kreatora życia kulturalnego i edukatora kulturalnego”. Diagnoza lokalna wskazuje na potrzebę różnorodności, dostępności i wspierania działań mniejszych podmiotów (instytucji, organizacji) w obszarze kultury. Jak wynika z raportu Towarzystwa Inicjatyw Twórczych „e” mieszkańcy postulowali o „zwiększenie liczby wydarzeń i sprofilowanie ich do potrzeb konkretnych odbiorców”.

OBSZAR 2: Współpraca lokalna

Obszar związany ze współpracą lokalną jest obecny we wszystkich częściach analizy SWOT, ma on, zdaniem zespołu, szczególne znaczenie dla działalności instytucji. Poza tym jest jednym z najważniejszych oczekiwań dotyczących roli biblioteki ze strony zarówno organizatora, jak i mieszkańców. Jarocin jest miastem z dużym potencjałem jeśli chodzi o trzeci sektor, a biblioteka ma doświadczenie w wielu projektach partnerskich. Instytucja od lat tworzy partnerstwa lokalne. Biblioteka jest postrzegana jako lider partnerstwa lokalnego na rzecz organizacji imprez kulturalnych. „Potrzeba koordynatora działań wszystkich organizacji, wsparcia dla mniejszych instytucji” jest jednym z wniosków wynikających z raportu „Polityka kulturalna dla społeczności lokalnych powiatu jarocińskiego”. Potrzeba ta wybrzmiewa także podczas licznych spotkań z organizacjami pozarządowymi.

W 2014 roku wokół biblioteki zawiązało się niesformalizowane partnerstwo lokalne, w wyniku którego tworzony jest np. wspólny kalendarz imprez wydawany zarówno w wersji papierowej, jak i elektronicznej. Od lat wszystkie duże imprezy kulturalne biblioteka organizuje w szeroko pojmowanym partnerstwie. Zarówno pracownicy biblioteki, jak i przedstawiciele organizacji pozarządowych widzą potrzebę uporządkowania współpracy w tym obszarze. Nakładające się na siebie terminy imprez, brak wypracowanych modeli współpracy, brak dobrej promocji imprez, powodują chaos i niepotrzebne konflikty na tym polu.

Obszar 3: Rozwój mieszkańców i małych społeczności.

Autodiagnoza zespołu wskazała na mocne kompetencje związane z pracą z pojedynczymi osobami oraz budowaniem środowisk wokół filii. Silna jest edukacja środowiskowa, rozumiana jako forma pracy socjalnej nastawiona na rozwój i aktywizację społeczności lokalnych. Jak wynika z raportu Towarzystwa Inicjatyw Twórczych „ę”: „tożsamość, ich zdaniem, warto budować nie tylko odgórnie (PR, identyfikacja wizualna), ale również oddolnie (zaangażowanie społeczne, wspieranie oddolnych inicjatyw lokalnych środowisk), w odniesieniu do takich idei, jak chociażby Powstanie Wielkopolskie, snutki, murale. Festiwal to nie wszystko, tożsamość miasta można budować wokół innych lokalnych wartości i tradycji”. Działania w tym obszarze są skierowane na budowanie międzypokoleniowej i niewymuszonej współpracy nad wizerunkiem i tożsamością miasta oraz jego okolicy.

Cele strategiczne

Cele strategiczne zostały wypracowane przez zespół w wyniku analizy SWOT, potencjału pracowników oraz spotkań z *przyjaciółmi biblioteki*.

1. Stworzenie w bibliotece przestrzeni i warunków dla społecznego i kulturowego rozwoju młodych ludzi.
Wpisuje się w obszary rozwoju 1 i 2.
2. Aktualizacja oferty biblioteki i dostosowanie jej do potrzeb społeczności lokalnych.
Wpisuje się w obszary rozwoju 1, 2 i 3.
3. Zwiększenie efektywności współpracy z NGO i biznesem lokalnym.
Wpisuje się w obszar rozwoju 2 i 3
4. Integracja małych społeczności.
Wpisuje się w obszar rozwoju 1,2 i 3.

VI. Cele operacyjne i wskaźniki

1. Cel strategiczny: Stworzenie w bibliotece przestrzeni i warunków dla rozwoju społecznego i kulturowego młodych ludzi			
Cele operacyjne:		Rezultaty:	Czas:
1.1	Zbadanie potrzeb edukacyjnych i rozwojowych młodzieży	Raport dotyczący potrzeb edukacyjnych i rozwojowych młodzieży	I raport - grudzień 2018 II raport - grudzień 2019
1.2	Stworzenie przyjaznego miejsca dla młodzieży w Kamienicy	Adaptacja przestrzeni w Kamienicy, dostosowanie jej do potrzeb młodzieży	Czerwiec 2019
1.3	Dostosowanie oferty (książki, gry, muzyka, multimedia, aktywności) tego miejsca do potrzeb i oczekiwań młodzieży	Oferta dostosowana do potrzeb i oczekiwań młodzieży	II połowa 2019
1.4	Zaplanowanie i przeprowadzenie kampanii promującej kamienicę wśród młodzieży	Kampania promocyjna	II połowa 2019
1.5	Zainicjowanie i prowadzenie poradnictwa dla młodzieży w zależności od zapotrzebowania (badanie potrzeb)	Umowy partnerskie między biblioteką a przynajmniej trzema instytucjami i organizacjami zajmującymi się problemami młodzieży w zakresie poradnictwa	II połowa 2021
1.6	Zainicjowanie i prowadzenie młodzieżowego wolontariatu	Powstanie Centrum wolontariatu	II połowa 2021
2. Cel strategiczny: Aktualizacja oferty biblioteki i dostosowanie jej do potrzeb społeczności lokalnych.			
Cele operacyjne:		Rezultaty:	Czas:
2.1	Zbadanie potrzeb obecnych i potencjalnych użytkowników bibliotek na terenie Gminy Jarocin	Raport dotyczący potrzeb społeczności lokalnych związanych z poprawą oferty biblioteki	Grudzień 2019
2.2	Zbadanie potrzeb obecnych i potencjalnych użytkowników JOK Jarocin	Raport dotyczący potrzeb społeczności lokalnych związanych z poprawą oferty kulturalnej JOKu	Grudzień 2019
2.3	Dostosowanie działalności biblioteki (filii i JOK Jarocin) do oczekiwań społeczności lokalnych	Wyspecjalizowanie działalności bibliotek i JOKu w oparciu o wnioski wyciągnięte z badania potrzeb filii i JOK Jarocin	I połowa 2020
2.4	Rozbudowanie przestrzeni i oferty Oddziału dla Dzieci o zajęcia dla rodzin	Stworzenie specjalnej przestrzeni dla najmłodszych w Bibliotece Głównej i wzbogacenie oferty	I połowa 2020
2.5	Przeniesienie dobrych praktyk „Senior +” do filii wiejskich	Stworzenie oferty zajęć dla seniorów w filiach wiejskich z wykorzystaniem zasobów „Senior +”	II połowa 2018

3. Cel strategiczny: Zwiększenie efektywności współpracy biblioteki z organizacjami pozarządowymi i biznesem lokalnym

Cele operacyjne:		Rezultaty:	Czas:
3.1	Zbadanie potrzeb lokalnych organizacji społecznych / pozarządowych	Raport dotyczący potrzeb lokalnych organizacji społecznych / pozarządowych	Grudzień 2019
3.2	Zaplanowanie oferty współpracy dla lokalnych organizacji społecznych / pozarządowych	Kodeks współpracy lokalnej	I połowa 2020
3.3	Zbudowanie i wspieranie lokalnych partnerstw	Trzy partnerstwa lokalne przy bibliotekach	II połowa 2020
3.4	Nawiązanie i realizacja współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami	Współpraca z przynajmniej trzema lokalnymi przedsiębiorcami	I połowa 2021

4. Cel strategiczny: Integracja małych społeczności

Cele operacyjne:		Rezultaty:	Czas:
4.1	Wspieranie oddolnych inicjatyw lokalnych	Nawiązanie współpracy i partnerstwa na rzecz lokalnych inicjatyw	II połowa 2019
4.2	Wspieranie działań lokalnych związanych z kultywowaniem lokalnych tradycji	Oferta działań promujących tradycje lokalne	II połowa 2019

VII. Zarządzanie strategią

Za wdrożenie strategii odpowiada dyrektor biblioteki. Za monitorowanie celów strategicznych i operacyjnych (czyli monitoring realizacji planu) odpowiadać będzie zespół ds. strategii, który zostanie powołany przez dyrektora. Zespół będzie zbierał się dwa razy do roku (pod koniec czerwca oraz pod koniec grudnia), aby przeanalizować cele, a wnioski przekaże dyrektorowi. Zespół będzie analizował cele w oparciu o następujące kryteria:

- trafność (w jakim stopniu cele planu odpowiadają na zdiagnozowane potrzeby i problemy?)
- skuteczność (w jakim stopniu zaplanowane rezultaty zostały osiągnięte?)
- efektywność (jak mają się nakłady do osiągniętych efektów? Jak mają się koszty do korzyści?)
- użyteczność (w jakim stopniu plan rzeczywiście przyczynił się do rozwiązania zidentyfikowanego problemu / potrzeby? Jakie faktyczne korzyści przyniósł mieszkańcom?)
- trwałość (czy pozytywne efekty planu trwają po zakończeniu tego etapu realizacji?)

Kryteria zostały wyznaczone w oparciu o poradnik autorstwa Łukasza Ostrowskiego i Marii Wiśnickiej „Ewaluacja. Jak to się robi?” wydany przez Fundację Pracownia Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia” (Warszawa, 2016).

Dyrektor przynajmniej dwa razy w roku będzie monitorował realizację strategii w każdej podległej placówce oraz na przełomie każdego roku zorganizuje spotkanie ewaluacyjne z całym zespołem, aby przeanalizować realizację poszczególnych celów oraz ryzyko, jakie towarzyszy ich realizacji. Analiza wniosków zespołu ds. strategii i ze spotkania z całym zespołem oraz z monitoringu placówek wraz z innymi danymi koniecznymi do podejmowania decyzji (np. analizą finansową) będzie stanowił podstawę do wprowadzenia ewentualnych zmian lub korekt w celach strategicznych i operacyjnych.

Dopełnieniem strategii są plany roczne przygotowywane przez pracowników.